

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. maaliskuuta 2026
(OR. en)

6884/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0390(APP)

COMPET 258
RECH 91
FIN 347
ENER 98

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: NEUVOSTON PÄÄTÖS Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahosta tehdyn pöytäkirjan N:o 37 täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja päätöksen N:o 2003/76/EY kumoamisesta

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2026/...,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

**Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen
ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn
EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista
ja hiili- ja terästudkimusrahosta tehdyn
pöytäkirjan N:o 37 täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä
ja päätöksen N:o 2003/76/EY kumoamisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 37 EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahosta, sekä erityisesti sen 2 artiklan ensimmäisen kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän¹,

noudattaa erityistä lainsäätämisyksitystä,

¹ Hyväksyntä annettu ... päivänä ...kuuta 2026 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen voimassaolo päättyi kyseisen sopimuksen 97 artiklan mukaisesti 23 päivänä heinäkuuta 2002. Kaikki Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) varat ja vastuut siirrettiin 24 päivänä heinäkuuta 2002 Euroopan yhteisölle.
- (2) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahadosta tehdyn pöytäkirjan N:o 37, jäljempänä 'pöytäkirja', mukaan EHTY:n taseessa oleva EHTY:n nettovarallisuus muodostaa hiili- ja terästeollisuuteen liittyvien alojen tutkimukseen tarkoitettut varat, joista käytetään nimitystä ” EHTY:n selvityksessä olevat varat” ja EHTY:n selvityksen jälkeen nimitystä ”hiili- ja terästudkimusrahadon varat”, jäljempänä yhdessä 'varat'.
- (3) Pöytäkirjassa määrätään myös, että varoista kertyvät tulot, joista käytetään nimitystä ”hiili- ja terästudkimusrahadon varat”, käytetään yksinomaan tutkimuksen puiteohjelman ulkopuoliseen hiili- ja terästeollisuuteen liittyvien alojen tutkimukseen pöytäkirjan ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisesti.

- (4) Neuvosto hyväksyi 1 päivänä helmikuuta 2003 päätöksen 2003/76/EY², jossa vahvistettiin pöytäkirjan täytäntöönpanosäännökset.
- (5) Hiili- ja terästudkimushankkeiden rahoittamiseen sidottujen tulojen arvo on laskenut muutaman vuoden ajan alhaisten korkojen vuoksi, eivätkä varat ole tuottaneet riittävästi tuloja, jotta niillä voitaisiin rahoittaa päätöksellä 2003/76/EY vahvistetut nykyiset 111 miljoonan euron vuotuiset hiili- ja terästudkimusrahaston ehdotuspyynnöille osoitetut määrärahat. Ehdotuspyynnöt rahoitettiin vuosina 2024 ja 2025 kokonaisuudessaan omaisuuserien myynnillä vuosina 2022 ja 2023 kärsittyjen tappioiden vuoksi. Realisoitunut voitto tulee kattamaan ainoastaan osan vuotuisista määrärahoista vuonna 2026 ja mahdollisesti myös sitä seuraavina vuosina, eikä voitto todennäköisesti riitä merkityksellisen työohjelman rahoittamiseen.
- (6) Osana pyrkimyksiään vahvistaa unionin teräsalan kilpailukykyä ja turvata alan tulevaisuus komissio ilmoitti 19 päivänä maaliskuuta 2025 julkaistussa tiedonannossaan Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – ”Euroopan teräs- ja metallialan toimintasuunnitelma” että se ehdottaisi hiili- ja terästudkimusrahaston kokonaisuudistusta yksinkertaistaakseen ja nopeuttaakseen edelleen terästudkimukseen tehtäviä investointeja. Tällaisessa nopeuttamisessa olisi otettava huomioon alan tarpeet.

² Neuvoston päätös 2003/76/EY, tehty 1 päivänä helmikuuta 2003, Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahastosta tehdyn pöytäkirjan täytäntöönpanon edellyttämistä säännöksistä (EUVL L 29, 5.2.2003, s. 22, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2003/76\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2003/76(1)/oj)).

- (7) Siirtymään pois fossiilisten energianlähteiden ja erityisesti hiilen käytöstä liittyy haaste sen varmistamisesta, että siirtymä on oikeudenmukainen erityisesti sellaisten alueiden teollisuudelle ja työntekijöille, jotka ovat riippuvaisia hiilestä. Muita haasteita ovat muun muassa hiilikaivosten metaanipäästöjen hillitseminen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1787³ täytäntöönpanon yhteydessä.
- (8) Odotus on, että EHTY:n selvityksessä olevilla varoilla ei ole vastuita tai saamia elokuusta 2027 alkaen, mikä mahdollistaa sen selvityksen saamisen päätökseen.
- (9) Osittainen varojen myynti hiili- ja teräsalan tutkimushankkeiden rahoittamiseksi on mahdollista, koska EHTY:n selvityksessä olevilla varoilla ei ole vastuita.
- (10) Taloudelliset muutokset ja toimintapoliittiset näkökohdat huomioon ottaen tutkimusohjelman laajuus olisi määritettävä siten, että varoja voidaan käyttää ja panna asianmukaisesti täytäntöön pöytäkirjan tavoitteiden ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti. Tutkimusohjelman koon kannalta kriittistä massaa ei voida saavuttaa ainoastaan tuloilla tai rajallisella osalla sen jäljellä olevia varoja. Tutkimusohjelmaan tarvittavat määrät edellyttävät kaikkien varojen käyttöä. Siksi jäljellä olevista varoista olisi voitava tarjota merkityksellistä tukea unionin tutkimuksen puiteohjelman ulkopuolisiin hyödyllisiin tutkimusyhteistyöhankkeisiin, joiden kriittinen massa riittää unionin tason lisäarvon luomiseen hiili- ja teräsaloilla.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1787, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, metaanipäästöjen vähentämisestä energia-alalla ja asetuksen (EU) 2019/942 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>).

- (11) Helmikuun 26 päivänä 2025 julkaistussa Puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaa koskevassa tiedonannossa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ja Euroopan teräs- ja metallialan toimintasuunnitelmassa komissio tukee unionissa tulevana vuosina tehtäviä suuria investointeja, myös teräsalan investointeja. Kyseisen poliittisen kannustimen mukaisesti hiili- ja terästudkimusrahaston olisi osaltaan edistettävä nopeaa siirtymää puhtaisiin teknologioihin rahoittamalla tarvittavia tutkimustoimia, mukaan lukien suuria investointeja koskeva valmisteleva tutkimus ja lisätutkimus, joilla tuetaan laajamittaisten investointien käyttöönottoa.
- (12) Vuosien 2027–2033 ehdotuspyyntöihin osoitettavien enimmillään 120 miljoonan euron vuotuisen määrän sekä vuoden 2034 ehdotuspyynnölle osoitettavan määrän, joka vastaa vielä kohdentamattomia käytettävissä olevia varoja, odotetaan lisäävän yksityisiä investointeja ja parantavan siten kilpailukykyä sekä nopeuttavan hiili- ja teräsalojen vihreää siirtymää ja hiilestä irtautumista. Tätä varten olisi vahvistettava asianmukaiset vuotuiset määrärahat, jotta mahdollistetaan nämä ehdotuspyynnöt ja merkityksellinen tuki vuoden 2034 loppuun saakka.
- (13) Jotta sijoituksista saatavat nettotulot voitaisiin kohdentaa täysimääräisesti ja vuodelle 2027 myönnettäviä määrärahoja voitaisiin kasvattaa 111 miljoonasta eurosta 120 miljoonaan euroon, varojen kohdentamisen aikataulua on tarpeen lyhentää siten, että vuosina 2026–2033 vuoden n+1 määrärahat katetaan vuoden n päätöstäsestä samalla kun pidetään päätöksellä 2003/76/EY jo vahvistetut vuotuiset määrärahat ennallaan.

- (14) Molemmat alat kannattavat määrärahojen nykyistä jakoa, jossa hiilialan tutkimukselle kohdennetaan 27,2 prosenttia ja teräsalan tutkimukselle 72,8 prosenttia, ja jako on kummankin alan tarpeet ja vastaanottokyky huomioon ottaen edelleen asianmukainen.
- (15) Jotta hiili- tai teräsalan mahdollisiin tutkimusrahoitustarpeisiin voidaan sopeutua tilanteissa, joissa jommankumman alan vastaanottokyky on riittämätön, komissiolle olisi tarvittaessa siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tätä päätöstä hiilialan tutkimukseen ja teräsalan tutkimukseen vuonna 2034 myönnettävän rahoituksen osuuden muuttamiseksi, jotta kaikki varat voidaan käyttää. On erityisen tärkeää, että komissio toteuttaa asiaa valmistellessaan asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁴ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle olisi toimitettava kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla olisi oltava järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

⁴ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

- (16) Päätös 2003/76/EY olisi sen vuoksi kumottava. Päätöksen 1 artiklaa on kuitenkin syytä soveltaa ennen EHTY:n selvityksen saamista päätökseen siihen asti, kun EHTY:n selvityksessä oleviin varoihin liittyvät rahoitustoimet on saatu päätökseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Komissiolle vastaa toimenpiteistä, jotka tarvitaan Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahosta tehdyn pöytäkirjan N:o 37 täytäntöönpanemiseksi.
2. Komissio vastaa niiden rahoitustoimien hoitamisesta, jotka liittyvät 'EHTY:n selvityksessä oleviin varoihin', ja, EHTY:n selvityksen jälkeen, 'hiili- ja terästudkimusrahoston varoihin', jäljempänä yhdessä 'varat'.

2 artikla

1. Komissio hoitaa varoja siten, että vuotuiset hiili- ja terästudkimusrahoston määrärahat tutkimuksen rahoittamiseen hiili- ja terästeollisuuteen liittyvillä aloilla vuosiksi 2027–2033 viimeksi mainittu mukaan lukien ovat enintään 120 miljoonaa euroa. Mahdolliset jäljelle jäävät kohdentamattomat varat sisällytetään vuoden 2034 määrärahoihin sillä markkina-arvolla, joka kyseisillä varoilla hiili- ja terästudkimusrahostoon siirtämishetkellä markkinaolosuhteet huomioon ottaen on. Kyseisillä määrärahoilla rahoitetaan tutkimusta hiili- ja terästeollisuuteen liittyvillä aloilla vuonna 2034 ja sitä seuraavina vuosina.

2. Teräsalan tutkimustoiminnassa on keskityttävä kestäviin ja vähähiilisiin teräksen valmistus- ja viimeistelyprosesseihin, edistyneiden terästuotteiden ja edelläkävijämarkkinoiden luomiseen, luonnonvarojen säilyttämiseen ja kiertotalouteen, taitojen kehittämiseen, työolojen parantamiseen sekä digitaaliteknologian käyttöön. Hiilitutkimushankkeisiin liittyvässä tutkimustoiminnassa on keskityttävä siihen, että hallinnoidaan oikeudenmukaista siirtymää, mukaan lukien käyttötarkoituksen muuttamisella, toimintansa lopettaneiden tai suljettavien hiilikaivosten ja niihin liittyvän infrastruktuurin osalta, myös alueilla, joilla tällaiset hiilikaivokset sijaitsevat, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2021/523⁵, (EU) 2021/1056⁶ ja (EU) 2021/1229⁷ ja tämän päätöksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
3. Edellä 1 kohdassa vahvistetut vuotuiset määrärahat muodostuvat sijoituksista saatavista nettotuloista sekä käteisvaroista, joita saadaan varojen osittaisesta myynnistä.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1229, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin mukaisesta julkisen sektorin lainajärjestelystä (EUVL L 274, 30.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj>).

3 artikla

1. Edellä 2 artiklassa tarkoitetuista sijoitus- ja varainhoitotoimista laaditaan vuosittain erillään unionin muista rahoitustoimista tuloslaskelma, tase ja rahoituskertomus.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut rahoitusasiakirjat liitetään niihin asiakirjoihin, jotka komissio laatii vuosittain Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 318 artiklan ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509⁸ 247 artiklan nojalla.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin toimiin ja toimenpiteisiin sovelletaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja tilintarkastustuomioistuimen valvontaa ja vastuuvapauden myöntämistä koskevaa toimivaltaa sellaisina kuin ne määritetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa ja asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

4 artikla

1. Edellä 2 artiklassa tarkoitetuista sijoituksista saatavat nettotulot sekä varojen osittaisesta myynnistä saatavat käteisvarat otetaan tuloina unionin yleiseen talousarvioon. Kyseiset tulot ja käteisvarat sidotaan erityiseen käyttötarkoitukseensa, joka on tutkimuksen puiteohjelmien ulkopuolisten tutkimushankkeiden rahoittaminen hiili- ja terästeollisuuteen liittyvillä aloilla. Varat muodostavat hiili- ja terästudkimusrahaston, jonka hoidosta vastaa komissio.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista nettotuloista ja käteisvaroista jaetaan työohjelmien kautta hiilialan tutkimukselle 27,2 prosenttia ja teräsalan tutkimukselle 72,8 prosenttia.

Komissiolle siirretään valta antaa 7 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tarvittaessa tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun hiilialan tutkimukseen ja teräsalan tutkimukseen myönnettävän rahoituksen osuutta, jotta kaikki varat voidaan käyttää vuonna 2034.
3. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti sidotut nettotulot ja käteisvarat, jotka ovat käytettävissä varainhoitovuoden joulukuun 31 päivänä, sekä takaisin perityt määrät siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle varainhoitovuodelle.

4. Peruuntuneita sitoumuksia vastaavat talousarviomäärärahat raukeavat ilman eri toimenpiteitä kunkin varainhoitovuoden lopussa. Tällaisten peruuntumisten vuoksi vapautuneiden, sitoumuksia varten tehtyjen varausten määrä asetetaan hiili- ja terästudkimusrahaston käyttöön.

5 artikla

Vuoden n+1 tutkimushankkeiden rahoittamiseen käytettävät nettotulot ja käteisvarat merkitään EHTY:n selvityksessä olevien varojen vuoden n taseeseen ja, selvityksen jälkeen, hiili- ja terästudkimusrahaston varojen vuoden n taseeseen, kunnes vuoden 2033 jäljellä olevat varat kohdistetaan vuodelle 2034.

6 artikla

Komissio ottaa Euroopan unionin yleiseen talousarvioon ne hallintomenot, jotka aiheutuvat tässä päätöksessä tarkoitettujen selvitys-, sijoitus- ja hoitotoimien hoitamisesta.

7 artikla

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään 4 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä komissiolle kahdeksaksi vuodeksi ... päivästä ...kuuta ... [tämän päätöksen voimaantulopäivä].
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 4 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevan 4 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan yhdellä kuukaudella.

8 artikla

Kumotaan päätös 2003/76/EY.

Päätöksen 2003/76/EY 1 artiklaa sovelletaan kuitenkin EHTY:n selvityksessä olevia varoja koskeviin rahoitustoimiin, kunnes selvitys on saatu päätökseen.

9 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta ...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja